

Информация за изпълнение на етап на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на научни изследвания - 2017 г.
Основна научна област:
Обществени науки
№ на договор:
ДН15/8
Начална и крайна дата на проекта:
11.12.2017 - 10.12.2020
Заглавие на проекта:
„Устойчиви мултифункционални селски райони: преосмисляне на моделите и системите на земеделието при нараснали изисквания и ограничени ресурси“
Базова организация:
Университет за национално и световно стопанство
Партньорски организации:
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Проф.д.ик.н. Юлия Маркова Дойчинова
Общ размер на отпуснатото финансиране за първи етап:
57500 лв.
Интернет страница на проекта (ако има такава):
Научни публикации по проекта:
Stoyanova Z., Harizanova H. (2019), Impact of agriculture on water pollution, AGROFOR International Journal, Vol. 4, Issue No. 1, 2019, p.111-118.
Harizanova-Bartos H., Stoyanova Z., (2019), Impact of agriculture on soil pollution , Economics of Agriculture, Belgrade, No. 2, 2019
Doitchinova J., Todorova K. (2019). From conventional to multifunctional farming: challenges and opportunities, in Sustainable agriculture and rural development in terms of the Republic of Serbia strategic goals realization within the Danube region - sustainability and multifunctionality, Thematic proceedings, p.405-422.
Дойчинова Ю., Тодорова К., Терзийска Р. (2018). Модели на земеделие и въздействието им на селските райони, в „Предизвикателства пред аграрния бизнес и селските райони“, Сборник с доклади, Издателски комплекс – УНСС, ,стр.127-134.
Терзийска, Р. (2018), Фактори мотивиращи създаването на мрежови структури, „Управление и устойчиво развитие“, бр.1, vol.68, стр.32-36.
Описание на очакваните резултати по проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Основната цел на изследването е да се идентифицират, анализират и оценят въздействията на земеделието на развитието на селските райони и общности и да се разработят модели, системи и сценарии за земеделие, осигуряващо качествени и здравословни храни, достойни доходи на земеделските стопани, рационално използване и опазване на местните природни и други ресурси.

Тезата на изследването е, че адаптирането на моделите и системите на земеделие към уникалните характеристики на селските райони е условие за устойчиви, мултифункционални и конкурентноспособни селски райони.

Обект на изследването са земеделските стопанства и другите организации на агробизнеса в различни райони на страната.

Предмет на изследването са прилаганите модели и системи на земеделие в селските райони на страната.

В изследването са заложили за доказване следните **работни хипотези**, които произтичат от основната теза на разработката:

- ✓ Прилаганите модели и системи на земеделие не оползотворяват пълноценно природните, човешките и други ресурси и условия в селските райони. Те не създават възможности за използване на потенциала на съответната територия.
- ✓ Прилаганата Обща селскостопанска политика мотивира развитието на монокултурно и ефективно земеделие, влияещо негативно на ландшафта, характеристиките на околната среда и биоразнообразието.
- ✓ Прилагането на еднотипни продуктивистични модели на земеделие е сред основните предпоставки за неустойчиво и неравномерно социално-икономическо развитие на селските райони.
- ✓ Изборът и прилагането на подходящи модели и системи на земеделие повишава доходите и социалния статус на земеделските стопани и подобрява качеството на живот на жителите на селските райони.
- ✓ Развитието на мрежови структури на производителите, преработвателите и търговците на земеделски и хранителни продукти повишава положителните ефекти от земеделското производство за социалноикономическото развитие на селските райони.

Очаквани резултати: разработване на адаптирани и нови модели и системи на земеделие за съответните изследвани селски райони, създаващи условия за тяхното многофункционално и устойчиво развитие.

За разпространение на резултатите се предвижда провеждането на кръгла маса, конференция с международно участие, издаване на монография и най-малко десет статии в индексирани и реферирани научни издания, включително и най-малко една в списание с импакт фактор.

Членове на научния колектив

Организации/участници¹	Бележка²
Базова организация:	
Университет за национално и световно стопанство	
Ръководител на научния колектив	
Проф.д.ик.н. Юлия Маркова Дойчинова	
Участници:	
Проф.д.ик.н.Иван Стойков Кънчев Проф.д-р Албена Тодорова Краева-Митева Доц.д-р Зорница Димова Стоянова Доц.д-р Христина Стефанова Харизанова – Бартос Ас.д-р Ралица Венциславова Терзийска Д-р Кристина Стефанова Тодорова Доц.д-р Дарина Георгиева Заимова – Тракийски университет, Стара Загора Доц.д-р Мария Радославова Станимирова – Икон. университет, Варна Юри Свободинов Зарев – Икономически университет, Варна Д-р Димитър Иванов Ванев – Национална служба за съвети в земеделието	МУ МУ ДО
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).

Постигнати резултати от изпълнението на проекта и кратък анализ на тяхната приложимост (до 1 стр. в рамките на полето по-долу)

В изпълнение на работното програма за първия етап на проекта са изпълнени всички планирани дейности.

Направен е литературен обзор и са разработени научни доклади, посветени на изясняване на същността на моделите и системите на земеделие, както и на основни им класификации. Изведени са обобщения и изводи за моделите и системите на земеделие, техните особености и характеристики, както и за прехода към мултифункционалност и устойчивост на земеделието и селските райони.

На основата на значителен брой източници е разработен обзор, съдържащ анализ на подходи и резултати от изследвания, посветени на проблемите на въздействията на земеделието на характеристиките на селските райони.

Представена и проучена е прилаганата политика на ЕС за развитието на земеделието и селските райони. Направена е оценка на промените, етапите и подходите в политиката за развитие на селските райони.

Проучени и оценени са добри практики и примери за въздействие на модела на земеделие на развитието на селските райони в Испания, Унгария, Полша и България. Акцентът е поставен на организираните сътрудничества и партньорства в различни мрежови структури, включващи само производители и производители и потребители на хранителни продукти. Формулирани са изводи за възможностите за използване на тези практики в нашата страна.

Оценени са методологически и методически подходи за оценка на въздействията на земеделието на селските райони и на тази основа е разработена методическа рамка за изследването.

Разработени са въпросник за структурирано интервю на експерти и ключови фигури в селските райони, анкетни карти за земеделски стопанства и други материали, свързани с емпиричното проучване.

Изведени са показатели за оценка на селските райони в България и е направена клъстеризация на районите в България, като е оценена ролята на земеделието в районите на България. На тази основа област Пазарджик беше определена за пилотното изследване. След апробация на анкетните карти, бяха адаптирани част от въпросите и претествани антените карти.

Организирана и проведена е кръгла маса на тема „Модели и системи на земеделие в селските райони“, в която с доклади участваха всички членове на изследователския екип. Издаден е сборник с доклади на електронен носител.

Резултатите от изследването са представени на международни научни конференции, организирани от университети и изследователски

институции в областта на аграрната икономика в Чехия, Полша, Румъния, Украйна, Сърбия, Босна и Херцеговина и България, като са разработени 21 научни доклади, 4 от които са в процес на индексирание в Web of Science, а 13 – са индексирани в други бази. Публикувани са и 3 статии в индексирани списания в Румъния, Сърбия и Босна и Херцеговина.